

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень у прикладній економіці

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Прикладна економіка»

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень у прикладній економіці наукових досліджень
Викладач (-і)	Пилипів Надія Іванівна, завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки, д.е.н., проф.
Контактний телефон викладача	+380673444155
Е-mail викладача	nadiya.pylypiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна “Методологія та організація наукових досліджень у прикладній економіці” є важливою складовою академічної підготовки студентів в сфері наукових досліджень. Вона спрямована на ознайомлення студентів з основними методами та концепціями які використовуються у науковій діяльності для здійснення досліджень, виявлення проблем та формулювання висновків.</p> <p>Предметом вивчення дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у прикладній економіці” є методологічні аспекти наукового пізнання. Студенти вивчатимуть різні підходи до формулювання наукових проблем, визначення об’єктів та предметів дослідження, а також методи проведення наукових досліджень та аналізу отриманих даних.</p> <p>Об’єктом дослідження є сам процес наукового пізнання у всій його складності та різноманітності. Студенти вивчатимуть різні теорії наукового пізнання, а також відповідні методологічні підходи до дослідження вибраних областей знань.</p> <p>Ця дисципліна дасть можливість отримати студентам не лише теоретичний фундамент для проведення наукових досліджень, а й практичні навички використання наукових методів та інструментів у реальних дослідженнях</p> <p>Пререквізити: Професійна іноземна мова.</p> <p>Постреквізити: Науково-дослідна практика, дипломна робота.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета вивчення дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у прикладній економіці” полягає у формуванні у студентів глибокого розуміння теоретичних та практичних аспектів наукового дослідження, розвитку їх методологічного мислення та вміння використовувати наукові методи та прийоми для ефективного проведення досліджень у вибраній галузі знань.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у прикладній економіці”</p> <p>Оволодіння теоретичними знаннями. Головною ціллю є засвоєння студентами фундаментальних теоретичних знань про методологію наукових досліджень, включаючи основні концепції, підходи та методи наукового пізнання.</p> <p>Розвиток практичних навичок. Ця ціль передбачає набуття студентами практичних навичок у проведенні наукових досліджень, включаючи формулювання гіпотез, розробку дослідницьких методик, аналіз даних та висновки</p> <p>Здатність до аналізу та інтерпретації. Ця ціль полягає у розвитку у студентів навичок критичного аналізу та інтерпретації наукової інформації, щоб вони могли аргументовано оцінювати результати досліджень та висловлювати свої думки.</p>	

Вміння комунікувати. Ця ціль спрямована на розвиток у студентів навичок ефективної комунікації, які будуть корисні для якісного представлення результатів досліджень у вигляді наукових доповідей, тез конференцій, статей, а також для спілкування з учасниками наукового середовища.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Результати навчання

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)			Нормативний / вибірковий	
1	051	1			нормативний	
Тематика навчальної дисципліни						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні	самостійна робота	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1. Наука-продуктивна сила розвитку суспільства	2	2	8	2	2	8
Тема 2. Методологічні основи наукового пізнання	2	2	8			16
Тема 3. Вибір теми наукового дослідження та етапи його здійснення	2	2	8			16
Тема 4. Наукові факти як елементи дослідницької аргументації	2	2	8			16
Тема 5. Інформаційне забезпечення, обробка та оформлення результатів дослідження	4	2	12	2	2	8
Тема 6. Оформлення результатів дослідження у вигляді наукової роботи	4	4	16	2		16
Усього годин	16	14	60	6	4	80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бална – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен) Поточний контроль 0-30 балів; Самостійна робота 0-10 балів; Індивідуальне завдання 0-10 балів; Екзамен 0-50 балів.					
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен	Сума балів з навчальної дисципліни	
	Модуль 1	Модуль 2				
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Екзаменаційна робота		
	Усне опитування, презентація	Тестування (КРС)	Тести по кожній темі			
	30 балів	10 балів	10 балів			
50 балів			50 балів	100		
Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою						

Шкала оцінювання для екзамену			
університетська	національна		шкала ECTS (ЄКТС)
90 – 100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-25		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання студент може сам вибрати тему для індивідуального завдання згідно з власними інтересами в межах кожної окремої теми. Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації від 8 до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця.</p> <p>Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (презентація надсилається викладачу на електронну пошту і захищає на занятті).</p>						
Практичні заняття	<p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять (або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).</p> <p>Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%.</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Оцінка</th> <th style="text-align: center;">Умови отримання оцінки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">5 «відмінно»</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4 «добре»</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. </td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка	Умови отримання оцінки	5 «відмінно»	<ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. 	4 «добре»	<ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.
Оцінка	Умови отримання оцінки						
5 «відмінно»	<ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. 						
4 «добре»	<ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. 						

	<p style="text-align: center;">3 «задовільно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
	<p style="text-align: center;">2 «незадовільно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
<p>Самостійна робота</p>	<p>Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.</p>	
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 10 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>	
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Підсумковою формою контролю є екзамен (максимум 50 балів), на якому студент презентує такі завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зробити візуалізацію використовуючи інформацію Головне управління статистики. 2. Які інструменти бізнес-аналітики Ви використовуєте у своїй роботі? Зробіть аналіз за видом діяльності, до якого відноситься ваш бізнес. <p>Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:</p> <p>один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у</p>	

встановлені терміни без поважної причини, **відраховують** з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на **повторне вивчення навчальної дисципліни** (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання з кожної теми оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.

Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.

8. Рекомендована література

Нормативно-правові документи

1. Закон України Про вищу освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Навчально-методичні матеріали

2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування). / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с.

3. Методологія наукових досліджень Навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с

<http://eprints.zu.edu.ua/35930/3/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%20%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A5%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%9B%D0%86%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%AC%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%87%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BA%2022%20%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B0.pdf>

4. Галян О.В. Г-17 Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. / О.В.Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.

<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20238/1/Methodolohiia.pdf>

Наукові публікації

5. Functioning efficiency of the electricity market of the western region of Ukraine |Efektywnosc funkcjonowania rynku energii elektrycznej zachodniego regionu Ukrainy Pavlov, K., Pavlova, O., Kotsko, T., Shabala, O., Pylypiv N. Polityka Energetyczna, 2023, 26(2) p.p.47-64. (SCOPUS, Q 3)

<https://doi.org/10.33763/finukr2023.01.117>

6. Maksymiv, Y., Yakubiv, V., Pylypiv, N., ... Hryhoruk, I., Hoky, V. Biological assets in accounting of socially responsible activities of agricultural enterprises. Custos e Agronegocio, 2022, 18(2), pp.458-476. Scopus.

https://drive.google.com/file/d/1IvttKcfcgJWG9wgASYZ8uRIpAM8K_S9u/view?usp=share_link

7. Maksymiv, Y.; Yakubiv, V.; Pylypiv, N.; Hryhoruk, I.; Piatnychuk, I.; Popadynets, N. Strategic

Challenges for Sustainable Governance of the Bioeconomy: preventing Conflict between SDGs. Sustainability, 2021, 13(15):8308. <https://doi.org/10.3390/su13158308> (Scopus, Q2).
https://drive.google.com/file/d/1JT5b8TCsAE7qB0H_zS0zaW_GsjtuNz3l/view?usp=share_link

8. Pylypiv N, Piatnychuk I, Halachenko O., Maksymiv Y., Popadynets N. Balanced scorecard for implementing united territorial communities' social responsibility. Problems and Perspectives in Management. Volume 18, 2020, Issue №2, pp. 128-139. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.18\(2\).2020.12](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.18(2).2020.12) (SCOPUS, Q 3).

https://drive.google.com/file/d/1raR8Hg1Hr0_0i9eGzXuMmiAtB09adpvo/view?usp=share_link

9. Pylypiv N. Classification of strategies for socio-economic development of united territorial communities / N. Pylypiv, I. Piatnychuk., S. Sologub // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2020. Vol. 7, No. 3, 27-35. https://drive.google.com/file/d/1X--1V1ETLRM1wFoOvpewXEn7GeaiaCyh/view?usp=share_link

10. Пилипів Н. І. Стратегічні орієнтири розвитку біоенергетичного потенціалу сільськогосподарських підприємств під час переходу до циркулярної економіки / І. Б. Яців., М. Г. Ступень, Н. І., Пилипів, Д. І., Шеленко // *Регіональна економіка* 2019, №4(94). С. 144–151. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2019-4-14>. <https://re.gov.ua/doi/re2019.04.144>

11. Пилипів Н. І. Аналітичне забезпечення стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства / Н. І. Пилипів., І. Д. Амброзяк // *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. - 2020. - №9. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-9-6300>

17. Пилипів Н. І. Система управління сільськогосподарським підприємством / Н. І. Пилипів., І. Д. Амброзяк // *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. - 2020. - №7(39). –С.59-63. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-7-6148>

12. Пилипів Н.І. Сучасні особливості розвитку логістичної системи залізничних перевезень / С.С. Гринкевич, З.О., Сірик, Н.І Пилипів// *Український журнал прикладної економіки та техніки.*- 2021. -Том 6. -№3.- С. 146-151.
<https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f8a6cb68-785a-480d-8e4d-6c853f2c3849/content>

Викладач
Пилипів Надія Іванівна,
завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки, д.е.н., проф.